A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2016. július 28.*

„Előzetes döntéshozatal — Környezetvédelem — Hulladékkezelés — 2006/21/EK irányelv — A 10. cikk (2) bekezdése — Bányatérségek nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal való feltöltése — Az említett hulladék lerakása vagy hasznosítása”

A C-147/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (Államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2015. március 26-án érkezett, 2014. december 16-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Città Metropolitana di Bari**, korábban: Provincia di Bari

és

az **Edilizia Mastrodonato Srl** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, C. Lycourgos (előadó), Juhász E., C. Vajda és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. március 10-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Città Metropolitana di Bari, korábban Provincia di Bari képviseletében G. Mariani avvocato,

– az Edilizia Mastrodonato Srl képviseletében M. Ingravalle avvocato,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Grasso avvocato dello Stato,

– az osztrák kormány képviseletében G. Eberhard, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, M. Drwięcki és B. Paziewska, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Brandon és L. Christie, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: A. Bates barrister,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Gattinara és E. Sanfrutos Cano, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. április 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az ásványinyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 102., 15. o.) 10. cikke (2) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Città Metropolitana di Bari (Bari város övezete, Olaszország), korábban Provincia di Bari (Bari megye, Olaszország) és az Edilizia Mastrodonato Srl között, használaton kívüli kőfejtő feltöltésére irányuló tevékenységre alkalmazandó engedélyezési rendszer tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1999/31/EK irányelv

3 A hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv (HL 1999. L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 228. o.) (15) preambulumbekezdése kimondja:

„mivel az e célra alkalmas inert és nem veszélyes hulladékok a 75/442/EGK irányelvnek megfelelő tájképgondozási, rekonstrukciós és feltöltési munkára, vagy építkezési célra való felhasználása [helyesen: hulladékoknak a tájképgondozási, rekonstrukciós és feltöltési munkára, vagy építkezési célra való felhasználás útján történő, a 75/442/EGK irányelvnek megfelelő hasznosítása] nem tekinthető minden esetben hulladéklerakási tevékenységnek”.

4 Az 1999/31 irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke előírja:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

g) »hulladéklerakó«: olyan hulladékártalmatlanító létesítmény, amely a hulladéknak a földre vagy földbe (föld alá) való lerakására szolgál, beleértve [...]

[...]”

5 Ezen irányelv „Hatály” című 3. cikke az (1) és a (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok ezt az irányelvet alkalmazzák minden olyan hulladéklerakóra, amely a 2. cikk g) pontja szerinti fogalommeghatározásnak megfelel.

(2) A meglévő közösségi jogszabályok sérelme nélkül, az alábbiak nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá:

[...]

– az arra alkalmas inerthulladék felhasználása tereprendezésre (rekultiváció), hulladéklerakóban történő feltöltésére vagy építkezési célra [helyesen: az arra alkalmas inerthulladék hulladéklerakóban történő felhasználása tereprendezésre (rekultiváció), feltöltésre vagy építkezési célra],

– [...]

– ásványkincsek feltárásából, kitermeléséből, kezeléséből [helyesen: feldolgozásából] és tárolásából, valamint kőfejtők működéséből [helyesen: külszíni bányászatból] származó nem szennyezett talaj vagy nem veszélyes inerthulladék lerakása.”

A 2006/21 irányelv

6 A 2006/21 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A (2) és (3) bekezdésre is figyelemmel ez az irányelv az ásványkincsek kutatásából, kitermeléséből, feldolgozásából és tárolásából, valamint külszíni bányászatból származó hulladék (a továbbiakban: ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék) kezelésére terjed ki.”

7 A 2006/21 irányelv „Bányatérségek” című 10. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy amikor rehabilitációs és építési célból az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékot a bányatérségekbe – tekintet nélkül arra, hogy a hulladék felszíni vagy felszín alatti kitermelés során keletkezett – visszahelyezik, az üzemeltető megfelelő intézkedéseket hozzon a következők érdekében:

1. az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék stabilitásának biztosítása, értelemszerűen a 11. cikk (2) bekezdésével összhangban;

2. a talaj, a felszíni vizek és a felszín alatti víz szennyezésének megakadályozása, értelemszerűen a 13. cikk (1), (3) és (5) bekezdésével összhangban;

3. az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék és a bányatérség felügyeletének biztosítása, értelemszerűen a 12. cikk (4) és (5) bekezdésével összhangban.

(2) Az 1999/31/EK irányelv értelemszerűen továbbra is alkalmazandó az olyan, nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékra, amellyel bányatérségeket töltenek fel.”

A 2008/98/EK irányelv

8 A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 312., 3. o.) (19) preambulumbekezdése értelmében:

„A hasznosítás és az ártalmatlanítás fogalommeghatározásait módosítani kell a két fogalom közötti egyértelmű különbségtétel biztosítása érdekében azon az alapon, hogy a két eljárás a gazdaságban felhasznált természeti erőforrások helyettesítése által környezeti hatásában rendkívül eltérő, és annak elismerésével, hogy a hulladék erőforrásként történő felhasználása a környezet és az emberi egészség számára potenciális előnyökkel szolgál. Ezenkívül iránymutatásokat lehetne kidolgozni az olyan esetek egyértelművé tétele érdekében, amikor a fenti különbségtétel nehezen alkalmazható a gyakorlatban, vagy amikor a tevékenység hasznosításként való besorolása nem egyeztethető össze az eljárás valós környezeti hatásával.”

9 Ezen irányelv 3. cikke kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

15. »hasznosítás«: bármely művelet, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy az ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse. A II. melléklet tartalmazza a hasznosítási műveletek nem kimerítő listáját;

[...]

19. »ártalmatlanítás«: minden olyan művelet, amely nem számít hasznosításnak, még akkor is, ha a művelet másodlagos jelleggel anyag- vagy energiavisszanyerést eredményez. Az I. melléklet tartalmazza az ártalmatlanítási műveletek nem kimerítő listáját;

[...]”

10 Ezen irányelv „Hulladékhierarchia” című 4. cikke előírja:

„(1) Az alábbi hulladékhierarchiát elsőbbségi sorrendként kell alkalmazni a hulladékmegelőzésre és -gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok és politika terén:

a) megelőzés;

b) újrahasználatra való előkészítés;

c) újrafeldolgozás;

d) egyéb hasznosítás, például energetikai hasznosítás; valamint

e) ártalmatlanítás.

(2) Az (1) bekezdésben említett hulladékhierarchia alkalmazásakor a tagállamok intézkedéseket tesznek azon lehetőségek ösztönzésére, amelyek a legjobb általános környezeti eredményt hozzák. Ez az egyes hulladékáramok esetében megkövetelheti a hierarchiától való eltérést, amennyiben ezt indokolja az ilyen hulladék keletkezése és az azzal való gazdálkodás által gyakorolt általános hatásokra vonatkozó életciklus-szemlélet.

[...]”

11 Ugyanezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hulladék hasznosítási műveleteken menjen keresztül, a 4. és 13. cikknek megfelelően.”

12 A 2008/98 irányelv „Újrahasználat és újrafeldolgozás” című 11. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) Az ezen irányelv célkitűzéseinek való megfelelés, valamint a magas forráshatékonysági szinttel működő, európai újrafeldolgozó társadalom irányába való elmozdulás érdekében a tagállamok megteszik a következő célok eléréséhez szükséges intézkedéseket:

[...]

b) 2020-ig a nem veszélyes építési és bontási hulladékok újrahasználatra történő előkészítését, újrafeldolgozását és az egyéb, anyagában történő hasznosítását, ideértve a feltöltési műveleteknél más anyagok helyettesítésére történő használatot, de nem beleértve a természetesen előforduló, a hulladékjegyzék 17 05 04-es kategóriájában maghatározott hulladékokat, tömegében minimum 70%-ra kell növelni.

(3) A Bizottság, figyelembe véve a hulladékstatisztikákról szóló, 2002. november 2002-i 2150/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet [HL 2002. L 332., 1. o.], összeállítja az ezen cikk (2) bekezdésében meghatározott céloknak való megfelelés ellenőrzésére szolgáló alkalmazási és számítási módszerek részletes szabályait. Ezek átmeneti időszakot tartalmazhatnak azon tagállamok számára, amelyek 2008-ban a (2) bekezdésben említett bármelyik hulladékkategória kevesebb mint 5%-ában végeztek újrafeldolgozást. Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló fenti intézkedéseket az ezen irányelv 39. cikkének (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban állapítják meg.”

13 Ezen irányelv 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hulladékgazdálkodás az emberi egészség veszélyeztetése, a környezet károsítása nélkül történjen, és különösen:

a) ne jelentsen kockázatot a vízre, a levegőre, a talajra, a növény- vagy állatvilágra;

b) ne okozzon kellemetlen zajt vagy szagot; és

c) ne befolyásolja hátrányosan a tájat vagy a különleges érdeklődésre számot tartó helyeket.”

14 Az említett irányelv 40. cikke úgy rendelkezik, hogy annak átültetési ideje 2010. december 12-én jár le.

15 A 2008/98 irányelv „Ártalmatlanítási műveletek” című I. melléklete az alábbi műveleteket sorolja fel:

„D 1 Lerakás a talaj felszínére vagy a talajba (pl. hulladéklerakó stb.)

[...]

D 3 Mély-injektálás (pl. szivattyúzható anyagok kutakba, sódómokba vagy természetes üregekbe juttatása stb.)

[...]

D 12 Tartós tárolás (pl. tartályokban történő elhelyezés bányákban stb.)

[...]”

16 Ezen irányelv „Hasznosítási műveletek” című II. melléklete az alábbi műveleteket sorolja fel:

„[...]

R 3 Oldószerként nem használatos szerves anyagok újrafeldolgozása/visszanyerése (beleértve a komposztálást és más biológiai átalakítási folyamatokat is) [...]

R 4 Fémek és fémvegyületek visszanyerése/újrafeldolgozása

R 5 Egyéb szervetlen anyagok visszanyerése, újrafeldolgozása [...]

[...]

R 10 Talajban történő hasznosítás, amely mezőgazdasági vagy ökológiai szempontból előnyös

[...]”

Az olasz jog

17 A 2006/21 irányelvet átültető 2008. május 30-i 117/2008. sz. törvényerejű rendelet (a GURI 157. száma, 2008. július 7., 4. o.) 10. cikkének (3) bekezdése előírja:

„A nyersanyag-kitermeléssel keletkezett bányatérségek és üregek a jelen rendeletben meghatározott nyersanyag-kitermelésből származó hulladéktól eltérő hulladékkal való feltöltésére a hulladéklerakókról szóló, 2003. január 13-i 36. sz. törvényerejű rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

18 Az Edilizia Mastrodonato 2010. március 16-án kőfejtő kibővítése iránti kérelmet nyújtott be, amelyhez többek között csatolta a korábban kitermelés alatt álló területek 1 200 000 m^3, nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal való feltöltését tartalmazó környezeti rehabilitációjára irányuló tervet.

19 A Servizio regionale Attività estrattive (ásványinyersanyag-kitermelési tevékenységek regionális szolgálata) 2011. szeptember 21-én azzal a feltétellel engedélyezte a kőfejtő kibővítését, hogy a tervezett rehabilitációra az időközben jóváhagyott terv részletes szabályai alapján kerül sor.

20 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy nézeteltérés alakult ki az Edilizia Mastrodonato és Bari megye között az Edilizia Mastrodonato által a korábban kitermelés alatt álló területek feltöltésének tényleges megvalósítása céljából követendő eljárás tekintetében.

21 Az Edilizia Mastrodonato 2012. január 19-én a hulladékhasznosítási műveletekre alkalmazandó egyszerűsített eljárásnak megfelelően bejelentette Bari megyének a tevékenység megkezdését. 2012. november 15-én Bari megye Polizia Provinciale – Protezione Civile e ambiente (rendőri, valamint polgári és környezetvédelmi szolgálat) vezetője megtagadta, hogy az Edilizia Mastrodonato feltöltési projektjére ezen egyszerűsített eljárás szerint kerüljön sor, mivel az említett feltöltés valójában

1 200 000 m^3 különleges inerthulladéknak – a lerakása révén történő – ártalmatlanítására irányuló projektnek minősül, amelyre rendes engedélyezési eljárás vonatkozik a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését átültető 117/2008. sz. törvényerejű rendelet 10. cikkének (3) bekezdése alapján.

22 E határozatot hatályon kívül helyezte a Tribunale amministrativo regionale Puglia (Puglia tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország). Úgy ítélte meg ugyanis, hogy a tervezett feltöltési művelet a 117/2008. sz. törvényerejű rendelet 10. cikke (3) bekezdésének szövege ellenére megvalósítható egyszerűsített eljárással. E bíróság szerint ugyanis e rendelkezést a hulladékokra vonatkozó uniós jogban bekövetkezett fejleményekre tekintettel kell értelmezni. Márpedig a 2008/98 irányelv 3. cikkének 15. pontjából és 11. cikkéből következően – még a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal végzett – feltöltési művelet sem állhat a hulladék ártalmatlanításából, hanem annak hasznosításából kell állnia, amelyre vonatkozóan az olasz jog lehetővé teszi az egyszerűsített eljárás alkalmazását.

23 A Tribunale amministrativo regionale Puglia (Puglia tartomány közigazgatási bírósága) határozata ellen Bari megye által benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró Consiglio di Statónak (Államtanács, Olaszország) a 117/2008. sz. törvényerejű rendelet 10. cikkének (3) bekezdését, és következésképpen a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését kell értelmeznie. Megállapítja, hogy a Tribunale amministrativo regionale Pugliától (Puglia tartomány közigazgatási bírósága) eltérően Bari megye azt állítja, hogy e két rendelkezésnek megfelelően kizárólag az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal történő feltöltés nem minősül hulladékártalmatlanításnak, és ezért az olasz jog szerint egyszerűsített eljárás tárgya lehet.

24 E körülmények között a Consiglio di Stato (Államtanács) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Úgy kell–e értelmezni a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését, hogy a hulladéklerakó feltöltésére irányuló tevékenységre – amennyiben arra az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladéktól eltérő hulladék révén kerül sor – minden esetben az 1999/31 irányelvben foglalt, hulladékra vonatkozó szabályozást kell alkalmazni, még abban az esetben is, ha nem hulladékártalmatlanításra, hanem hasznosításra irányuló tevékenységről van szó?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

25 A kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy annak következtében az 1999/31 irányelv előírásait kell alkalmazni a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal végzett bányafeltöltésre irányuló tevékenységre, amennyiben e tevékenység az említett hulladék hasznosításának minősül.

26 Amint azt a 2. cikkének (1) bekezdése előírja, az 2006/21 irányelv az ásványkincsek kutatásából, kitermeléséből, feldolgozásából és tárolásából, valamint külszíni bányászatból származó hulladék kezelésére terjed ki.

27 Az említett irányelv 10. cikkének címe „Bányatérségek”. Az (1) bekezdése kötelezi a tagállamokat arra, hogy gondoskodjanak arról, hogy az üzemeltető megfelelő intézkedéseket hozzon, amikor rehabilitációs és építési célból az ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékot a bányatérségekbe visszahelyezi. Ezzel szemben az említett cikk (2) bekezdése előírja, hogy az 1999/31 irányelv „továbbra is alkalmazandó az olyan, nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékra, amellyel bányatérségeket töltenek fel”.

28 Meg kell állapítani, hogy a 2006/21 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének nyelvi változatai eltérnek abban a kérdésben, hogy a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék mindenképpen az 1999/31 irányelv hatálya alá tartozik-e. Ugyanis, noha a görög, a francia és az olasz nyelvi változatban

e rendelkezés kimondja, hogy az 1999/31 irányelv továbbra is alkalmazandó az olyan, nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékra, amelyet feltöltés céljából használnak fel, a német és az angol nyelvi változatában ugyanezen rendelkezés azt írja elő, hogy az 1999/31 irányelv adott esetben („gegebenenfalls” és „as appropriate”) továbbra is alkalmazandó az ilyen hulladékra.

29 Rá kell mutatni arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Az uniós jog rendelkezéseit ugyanis egységesen kell értelmezni és alkalmazni az Unió valamennyi nyelvén készült változatok figyelembevételével. Az uniós jogi szövegek egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (2016. március 17-i Kødbranchens Fællesråd ítélet, C-112/15, EU:C:2016:185, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 E tekintetben, amint a főtanácsnok indítványának 31. pontjában kifejtette, ki kell emelni, hogy a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy az 1999/31 irányelv „továbbra is alkalmazandó” az olyan, nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékra, amelyet feltöltés céljából használnak fel, ami feltételezi, hogy a bányatérség feltöltése csak akkor tartozik az 1999/31 irányelv hatálya alá, amennyiben az megfelel ezen irányelv alkalmazási feltételeinek.

31 Márpedig az 1999/31 irányelv csak a lerakott hulladékra vonatkozik, a hasznosítás tárgyát képező hulladékra viszont nem. Ugyanis, amint a főtanácsnok indítványa 38. pontjában megállapította, ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy ez az irányelv alkalmazandó minden hulladéklerakóra, amelyet az említett irányelv 2. cikkének g) pontja olyan hulladékártalmatlanító létesítményként határoz meg, amely a hulladéknak a földre vagy földbe (föld alá) való lerakására szolgál.

32 Ezen értelmezést megerősíti, hogy – a 2006/21 irányelv általános rendszerét figyelembe véve, amely kizárólag az ásványinyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezelésének szabályozása – ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdése nem értelmezhető úgy, hogy annak az legyen a következménye, hogy hallgatólagosan kiterjeszti az 1999/31 irányelvnek a 3. cikke (1) bekezdésében egyértelműen meghatározott alkalmazási körét.

33 Ebből következően a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék csak akkor tartozhat az 1999/31 irányelv hatálya alá, ha azt ártalmatlanítás céljából rakják le, akkor viszont nem, ha e hulladék hasznosítás tárgyát képezi. Ilyen értelmet kell tulajdonítani ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdése második francia bekezdésének, amely kizárja az alkalmazási köre alól az arra alkalmas inerthulladék hulladéklerakóban történő, tereprendezésre (rekultiváció), feltöltésre vagy építkezési célra történő felhasználását.

34 Ezért a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak következtében nem kell az 1999/31 irányelv előírásait a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal végzett bányafeltöltésre irányuló tevékenységre alkalmazni, amennyiben ez utóbbi tevékenység nem e hulladék ártalmatlanításának, hanem hasznosításának minősül.

35 A kérdést előterjesztő bíróság számára adandó hasznos válasz céljából meg kell azt is határozni, hogy a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal végzett bányafeltöltésre irányuló tevékenység milyen feltételekkel tekinthető hasznosítási műveletnek.

36 Mivel a „hasznosítás” fogalmát nem határozza meg az 1999/31 irányelv, a „hasznosítás” 2008/98 irányelv 3. cikkének 15. pontjában szereplő meghatározására kell utalni. Ezen irányelv, amely 2010. december 12-i hatállyal hatályon kívül helyezte a hulladékokról szóló, 2006. április 5-i 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2006, L 114., 9. o.), és amelynek az átültetésére nyitva álló határidő ugyanebben az időpontban járt le, időbeli hatálya folytán alkalmazandó az alapeljárásra,

mivel az Edilizia Mastrodonato 2012. január 19-én jelentette be Bari megyének a hulladékhasznosítási műveletekre alkalmazandó egyszerűsített eljárás alapján a tevékenység megkezdését (lásd analógia útján: 2006. március 23-i Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-209/04, EU:C:2006:195, 56. és 57. pont).

37 Márpedig a 2008/98 irányelv 3. cikkének 15. pontja többek között olyan műveletként határozza meg a hulladék „hasznosítását”, mint amelynek fő eredménye az, hogy a kérdéses hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna. Az említett irányelv (19) preambulumbekezdése ugyanezen megközelítésmódot alkalmazza annak pontosításakor, hogy a „hasznosítás” fogalma a gazdaságban felhasznált természeti erőforrások helyettesítése következtében környezeti hatás tekintetében eltér az „ártalmatlanítás” fogalmától.

38 Ezért meg kell állapítani, hogy e fogalom megfelel a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakítottnak, amely szerint a hulladékhasznosítási művelet lényeges jellemzője az, hogy annak elsődleges célja a hulladékok – ugyanazon célra szánt más anyagok helyett való – hasznos felhasználása, ami lehetővé teszi a természetes erőforrások megőrzését (2002. február 27-i ASA-ítélet, C-6/00, EU:C:2002:121, 69. pont).

39 Ebből következően a természeti erőforrásokkal való takarékosságnak kell a hasznosítási művelet elsődleges céljának lennie. Fordított esetben, amennyiben a nyersanyagokkal való takarékosság csak másodlagos hatása az olyan műveletnek, amelynek elsődleges célja a hulladék ártalmatlanítása, ez nem kérdőjelezheti meg e művelet ártalmatlanítási műveletnek való minősítését (lásd ebben az értelemben: 2003. február 13-i Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-458/00, EU:C:2003:94, 43. pont).

40 E tekintetben a 2008/98 irányelv 3. cikkének 15. és 19. pontjából következik, hogy ezen irányelv I. és II. mellékletének célja a leggyakoribb ártalmatlanítási és a hasznosítási műveletek felsorolása, és nem az összes, az említett irányelv értelmében vett hulladékártalmatlanítási és -hasznosítási művelet kimerítő jellegű meghatározása.

41 Erre tekintettel minden hulladékkezelési művelet vagy „ártalmatlanításnak”, vagy „hasznosításnak” minősíthető, és amint a 2008/98 irányelv 3. cikkének 19. pontjából következik, ugyanazon művelet nem minősíthető egyszerre „ártalmatlanításnak” és „hasznosításnak”. E körülmények mellett, amennyiben az alapügyben szereplő helyzethez hasonlóan valamely hulladékkezelési művelet kizárólag a szóban forgó műveletek szövegére tekintettel nem kapcsolható az ezen irányelv I. és II. mellékletében említett egyetlen művelethez vagy műveletcsoporthoz, azt esetenként kell minősíteni az említett irányelv céljaira és meghatározásaira tekintettel (lásd analógia útján: 2002. február 27-i ASA -ítélet, C-6/00, EU:C:2002:121, 62–64. pont).

42 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy – az alapügyben szereplő összes releváns körülményre tekintettel és a 2008/98 irányelv által követett környezetvédelmi célt figyelembe véve – értékelje, hogy az alapügyben szereplő bányafeltöltés elsődlegesen az e feltöltési művelet során felhasználásra szánt, nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék hasznosítására irányul-e.

43 Ez az eset állhat fenn, ha egyfelől általánosan elfogadott, hogy az említett bányafeltöltést még abban az esetben is elvégezték volna, ha ilyen hulladék nem állt volna rendelkezésre, és ezért más anyagokat kellett volna felhasználni (lásd analógia útján: 2002. február 27-i ASA-ítélet, C-6/00, EU:C:2002:121, 69. pont).

44 Ezzel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróságnak tekintetbe kell vennie a feltöltési művelet feltételeit annak meghatározásához, hogy e műveletet akár a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék hiányában is megvalósították volna-e. Így például az, hogy az alapügyben szereplő kőfejtő üzemeltetője a hulladékot annak gyártója vagy tulajdonosa javára teljesített fizetés ellenében

szerzi meg, utalhat arra, hogy a szóban forgó művelet elsődleges célja az említett hulladék hasznosítása (lásd ebben az értelemben: 2003. február 13-i Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-458/00, EU:C:2003:94, 44. pont).

45 Másfelől az alapügyben szóban forgó bányafeltöltés csak akkor tekinthető hasznosítási műveletnek, ha a legújabb tudományos és műszaki ismeretek szerint a felhasznált hulladék megfelel e célnak.

46 A 2008/98 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése és 13. cikke ugyanis kötelezi a tagállamokat arra, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hasznosítási művelet az emberi egészség veszélyeztetése, a környezet károsítása nélkül történjen, ami feltételezi, hogy a hulladék a környezetre vonatkozó hasonló elővigyázatossági körülmények mellett más anyagokkal helyettesíthető (lásd analógia útján: 2008. december 22-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-283/07, nem tették közzé, EU:C:2008:763, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Ami a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladéknak az alapügyben szereplő bányafeltöltésre való felhasználás alkalmasságát illeti, az 1999/31 irányelv 3. cikkének (1) bekezdéséből és 3. cikke (2) bekezdésének második–negyedik francia bekezdéséből következik, hogy a nem inerthulladék, valamint a veszélyes hulladék nem alkalmas tereprendezésre (rekultiváció), feltöltésre vagy építkezési célra. Így a nem inerthulladék, valamint a veszélyes hulladék ilyen felhasználása nem tekinthető ártalmatlanításnak, és ezért ezen irányelv hatálya alá tartozik.

48 A bányatérségek feltöltésére nem alkalmas hulladékok felhasználása érezhetően jóval károsabb hatásokkal jár a környezetre nézve, mintha a feltöltési műveletet más anyagokkal végezték volna. Márpedig amint arra a 2008/98 irányelv (19) preambulumbekezdése emlékeztet, nem sorolható valamely művelet a hasznosítási műveletek körébe, ha ez a besorolás nem egyeztethető össze az eljárás valós környezeti hatásával, amely – az ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében felállított hulladékhierarchia alapján – feltehetően kedvezőbb a hulladék hasznosítása esetén, mint annak ártalmatlanítása esetén.

49 A jelen ítélet 41–46. pontjában kifejtettekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy egyfelől az Edilizia Mastrodonato elvégezné-e a tulajdonában álló bányatérség feltöltését még akkor is, ha ehhez le kell mondania a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladék felhasználásáról, másfelől pedig a felhasználni tervezett hulladékok alkalmasak-e ezen feltöltési műveletre. Az alapügyben szereplő művelet csak akkor minősíthető „hasznosításnak”, amennyiben megfelel e két együttes feltételnek.

50 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságnak a Bíróság felvilágosítás iránti megkeresésére adott válaszából kitűnik, hogy az alapügyben szereplő hulladékok természete igen különböző, és hogy valószínűleg nem inerthulladékokat és akár veszélyes hulladékokat is magukban foglalnak, amelyek, amint a jelen ítélet 47. pontjában megállapításra került, nem alkalmasak a bánya feltöltésére irányuló műveletre. Mindazonáltal az alapeljárásban szereplő tényállás értékelésére egyedül hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy az Edilizia Mastrodonato tulajdonában lévő bányatérség feltöltésére irányuló projekt megfelel-e az előző pontban felidézett követelményeknek.

51 A fenti megállapítások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/21 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak következtében nem kell az 1999/31 irányelv előírásait a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal végzett bányafeltöltésre irányuló tevékenységre alkalmazni, amennyiben e tevékenység az említett hulladék hasznosításának minősül, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A költségekről

52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az ásványinyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak következtében nem kell a hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv előírásait a nem ásványinyersanyag-kitermelésből származó hulladékkal végzett bányafeltöltésre irányuló tevékenységre alkalmazni, amennyiben e tevékenység az említett hulladék hasznosításának minősül, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Aláírások